

Lokal Historisk Forening for Follase Egnen

Efterår 2017

Landpostbud Svend Andersen på besøg hos købmand Knud Sivertsen, Soderup. Datering: 1965. Læs beretningen om det lokale postvæsen inde i bladet.

Posthuset og postekspeditioner

I 1860'erne blev der oprettet landpostruter med brevsamlings- og udvekslingssteder i alle byer og landsbyer i Holbæk Amt. I 1861 i *Meerløse* hos kromanden og i *Uggerløse* hos kromand Aagesen¹. Også Tølløse var med: her omtales i 1871 Chr. Jacobsen på ruten fra Holbæk til Tølløse (brevsamlingssted formentlig på Møllekroen – postkassen på gavlen kan ses på billeder). I 1873 blev Jørgen Christensen antaget som gående landpost 6 gange ugentlig på ruten mellem Holbæk og Tølløse. Sideløbende med ibrugtagningen af Nordvestbanen og senere Høng-Tølløse banen voksede

antallet af postforsendelser, herunder pakkeforsendelser, eksplosivt. Også den bedre skoleundervisning, hvor alle børn i princippet lærte at læse og skrive, bidrog til postmængden. Antallet af breve pr. indbygger i Holbæk Amt voksede fra 4 i 1874-75 til 34 i 1907-08². I 1999 sendte danskerne endnu 1,46 mia. breve med PostDanmark. Sidenhen er tallet styrtdykket med den stigende anvendelse af e-mail, e-post og Nem-Id, men allerede inden da havde postvæsenet gennemgået en række rationaliseringer, som ikke fremmede den service, man kunne forvente af en offentlig tjeneste.

Tølløse Posthus, Jernbanevej 20, bygget i 1910. Foto: Enigma/Postmuseet. Datering: 1917.

Postdistriktet Tølløse og omegn Tølløse St.³ I forbindelse med åbning af Nordvestbanen blev der i Tølløse sidst i 1874 etableret et brevsamlingssted tæt ved stationen. Det var underlagt Holbæk Postkontor. Man ønskede at se tiden an med Nordvestbanens postbefordring, men kort efter i 1875 blev brevsamlingsstedet opgraderet til postekspedition og flyttet til stationen. Stationsforstanderen, lieutenant A.P.V. Nielsen fik ansvaret. I 1882 blev postekspeditionen opgraderet til regnskabsførende. En af de første, der byggede hus i Tølløse Stationsby, var i øvrigt landpostbud Niels Christiansen eller Christensen (Jernbanevej 16). Der var på det tidspunkt ingen vejnavne, og adressen var

Tølløse St. Posten kendte alle og vidste, hvor folk boede. I 1886 var der ifølge en lønningsliste, der opbevares af Postmuseet, i november ansat 6 landpostbude ved postekspeditionen⁴. Deres ruter var som følger: Niels Christensen: kørende/agende til Kr. Eskilstrup og Baarup; Hans Johansen Tølløse – Nyby; Jens Peter Andersen Tølløse – Nr. Eskilstrup; Jens Christian

¹Ved lov af 1934 blev *Meerløse* ændret til St. Merløse, og *Uggerløse* til Ugerløse for at undgå postal forveksling med hhv. Merløse ved Holbæk og Uggerløse i Nordsjælland.

²Postmester Th. Kornerup, '*Postvæsenets udvikling i Holbæk Amt.*'

³Indtil 1960'erne var navnet Tølløse forbeholdt den oprindelige landsby.

⁴Lønningsliste, Postmuseets Arkiv.

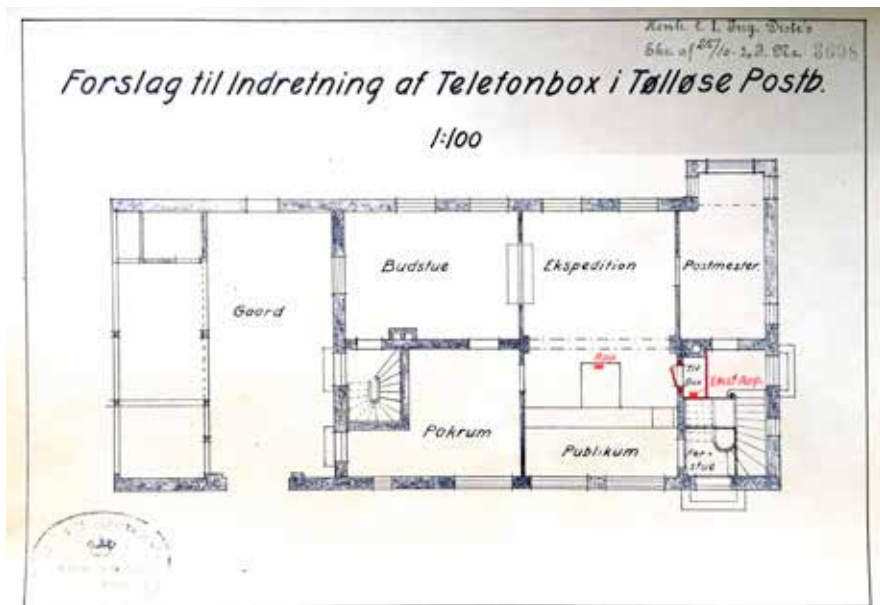
I denne bygning på Jernbanevej 14 i Tølløse var der midlertidigt posthus. Datering: 1913.

Frandsen Tølløse – Marup; Hans Christian Hansen Tølløse - Nr. Valenderød og Peter Jørgensen Tølløse - Aastrup.

Frem til 1905 stod stationsforstanderen i Tølløse for postekspeditionen. Stationsforstander C.E. Wismann døde i tjenesten i 1905. Hans efterfølger, K.C. Møller fungerede i et år, og så blev stillingen som postmester officielt slået op. Postkontoret blev midlertidigt placeret i en lejet bygning på Jernbanevej, matrikel 5s (nu Jernbanevej 14).

Hans Georg Hansen fra Gedsted tiltrådte som postmester i 1906. Tølløse Postkontor blev derved

det overordnede fordelingssted for ekspeditionsstederne *Hvalsø, Kr. Eskildstrup, Meerløse, Uggerløse, Stenlille, Nyrup* samt brev-samlingsstedet *Ondløse*. Posthuset i Tølløse, Jernbanevej 20, blev bygget og taget i brug i 1910.⁵ Arkitekt var kgl. bygningsinspektør Andreas Clemmensen. Opførelssummen var 15.593 kr. og 70 øre! På første sal var postmesterens tjenestebolig med spise-stue, dagligstue, herreværelse, so-veværelse og køkken. I loftseta-gen var der pigeværelse og 2 gæ-steinværelser. Senere nævnes og-så på loftet et badeværelse, hvor badevandet kunne opvarmes i

Grundplan over posthuset i Tølløse. Enigma/Postmuseet.

en stor ovn.⁶ Skiftende postmestere har været John Joachim Marolly, Søren Lauritz Nørby, Asger Robinson Angus Rogers, Karl Edvard Abel, Niels Carl Rasmussen og Carl Johan Ludvig Johansen. Sidste mand i embedet i Tølløse var Carl Andersen⁷, som fratrådte i 1978. Hans funktion blev varetaget af Verner Mortensen i 2 år indtil 1980. Da overgik administrationen af Tølløse, Kr. Eskilstrup, St. Mølløse og Ugerløse/Undløse til Holbæk Postkontor. Nyrup og Stenlille kom under Sorø. Tølløse Posthus blev herefter ledet af bestyrer Henning Villumsen.

Der findes ingen billeder af postkontorets oprindelige indretning, men i Postmuseets arkiv findes en grundplan, der viser postkontorets inddeling. Lidt af den daglige stemning fremgår af billeder af Svend Aage Christensen, der sorterer post og Hans Seidelin og Walther Larsen under hyggeligt samvær. Der var en høj skranke, og bag den sad de to damer, som altid ydede venlig betjening. Små børn måtte gerne sidde på skranken og fik lov til at prøve stemplet på et stykke papir. Det var hyggeligt at komme på posthuset! En gang i halvfjerdserne mente en lettere beruset tømrer fra Ugerløse at have grund til at overfuse en mor med barn på skranken og de to postdamer. Han gik helt klart ikke ind for børn på skranken og heller ikke for moderne pædagogik og

Postbud Poul Rasmussen og landpost Svend Andersen på Jernbanevej. Datering: 1942.

lilla bleer. Det siger noget om byens størrelse den gang, at det en halv time senere rygtedes over hele stationsbyen og i Ugerløse og med navns nævnelse.

---

⁵DSB afstod grunden. Det er derfor, vi har den mærkelige skæve grund mellem posthuset og Carls Hjørne, for der lå oprindeligt stationsforstanderens have. Lige ved siden af posthuset lå endnu et stykke DSB-ejet jord med et banemesterhus, som blev revet ned i forbindelse med posthusets udvidelse.

⁶Niels Otto Rasmussen: Erindringer fra mine første år i Tølløse. Foreningens blad, forår 2009.

⁷I Arkivet findes en kort beretning om postkontorets historie fra hans hånd.

⁸(ENIGMA – Museum for post, tele & kommunikation)

Postbude fra Tølløse spiller fodbold ved byfest. Udateret.

I Lokalarkivet findes et righoldigt udvalg af fotografier af postmestre, postbude og landpostbude fra hele postdistrikt Tølløse. Fra Postmuseet⁸ har vi modtaget en oversigt fra 1933 over de ansatte med angivelse af navn, fødselsår, forældres navne, oprindeligt erhverv (mange landmænd) og deres rute. Der var i det år i Tølløse postdistrikt i alt 32 postbude og landpostbude, der var tilknyttet de forskellige ekspeditionssteder.⁹

Blandt postbudene møder vi kendte navne som Niels Peter Nielsen, som blev sognefoged i Tølløse, Knud Albert Holmstrøm (Merløse-Skee), Frits 'Post' Jensen (Ugerløse-Brendholt) og Frants Peter Sørensen (Kr. Eskilstrup). Senere er det Svend Andersen, Aksel Sejer Jensen, Poul 'Post' Rasmussen, Hans Ibsen og Svend Aage Christensen. Endnu senere Walther Larsen og Kristian Larsen, Poul Frandsen, Hans Seidelin og Dan Møller, som de fleste af os har

Niels Peter Nielsen, postbud i Tølløse. Datering: ca. 1930.

kendt eller kender endnu. De kom jo næsten hver dag, og fulgte med i vores vel og ve. De vidste hvilke tidsskrifter og aviser vi læste, og det var yderst sjældent, at et brev havnede på en forkert adresse. Nu om stunder kan man modtage et brev, hvor det eneste rigtige er postnummeret, men vel at mærke til en adresse i Norge!

De fleste over 30 år kan huske Jens 'Post' Enevoldsen eller 'Skæg', som han også blev kaldt. Han var stationsbyens julemand og kom agende med sin ponyvogn fra huset på Nordstjernevej i Gl. Tølløse. Jens havde 'kontortid' på Carls Hjørne om fredagen og kunne sige: 'Nu er der kun rudekuverter tilbage. Der er ingen grund til at gøre folk kedede af det op til weekenden –

Poul Post (= Poul Rasmussen), Tølløse, i færd med at bringe pakker ud. Datering: starten af 1940'erne.

Mary, jeg ta'r en bajer til.'¹⁰ Det var ikke altid så godt og førte også på et vist tidspunkt til en tjenstlig irtesættelse.

I 1992 blev tilbygningen til Tølløse Posthus taget i brug. Den ligger der, hvor der oprindeligt lå et mindre banemesterhus. Tilbygningen blev prisbelønnet for dens tilpasning til den gamle bygning og gadebilledet. Den fungerede som omdelingscenter for Tølløse, Kr. Eskilstrup, St. Merløse, Ugerløse og Undløse. Tilbygningen og

ombygningen af det gamle posthus kostede 5 mio. kr. I år 2000 lukkede posthuset i Tølløse definitivt, bygningen blev solgt, det flotte postskilt forsvandt, og den københavnergrønne dør blev malet kedelig grå. Der blev oprettet en postekspedition i Brugsen på Mostjorden. Denne postekspediti-

⁹Det danske Post- og Telegrafvæsen, Bd. III.'

¹⁰Rene Ahlquist, *Mindeord om Jens Post.* (Tølløse Lokalkiv)

Tølløse Posthus med den nye tilbygning.
Datering: 1999.

Ugerløse Posthus, Hovedgaden 10 – posthus fra 1917-1963. Udateret.

on er nedgraderet til postbutik til de mest basale posttjenester. anbefalede breve eller postpakker til udlandet kan ikke længere sendes fra Tølløse. Holbæk Posthus blev lukket i 2013, og postekspeditionen blev også der nedgraderet til en postbutik i Kvickly i Slotscentret. Sidste minde om postkontoret i Holbæk er de mange parkerede postbiler (karrygule med dronningens monogram og krone) ved stationen.

Ekspeditionsstederne

Uggerløse: Den første kendte brevdrager i vores område var Christen Andersen i Ugerløse, som en gang om ugen tog til Holbæk for at hente breve, pakker og aviser til sognets beboere. Han har nok været ansat som sognebud. Han døde i 1859 og blev afløst af Ane Marie Christensen (Post-Marie) fra Ueberup, som hentede post tre gange om ugen, men også apotekervarer etc. fra Elefantapoteket. Hun

solgte hvedebrød på ruten, som hun bar i to store kurve.

Omkring 1880 blev der oprettet en diligencerute fra Holbæk til Ringsted via Ugerløse, hvor diligencen havde sin base, og hvor de to postkørere boede. Her skiftede man heste og kusk. Hestene stod opstaldet i rejseladen bag købmand Aagesens butik og kroen, Hovedgaden 34. Købmanden stod for postekspeditionen. I 1895 ophørte diligencekørslen, og lærer P.C. Møller havde derefter indtil sin død i 1910 postekspedition på skolen. Det siges, at eleverne udbragte brevene! Hans datter, Julie Bølette Møller overtog funktionen efter ham indtil 1923, hvor Lars Jørgensen overtog. Fra 1923 til 1963 var frk. Valborg Jensen postekspeditør på Hovedgaden 10. Hun blev efterfulgt af slagtermester H. Christian Petersen, som havde postekspeditionen i sit private hjem på Hovedgaden 12¹¹. Herefter blev der oprettet en postekspedition på

Frk. Valborg Jensen, bestyrer af Ugerløse Posthus 1923-1963. Udateret.

Hovedgaden 17 i den tidligere møbelforretning. Bestyrer var Anette Marie Jensen. Der var fire postbude tilknyttet. I 1992 flyttede postforretningerne til Dagli'Brugsen, som ligger der, hvor det hele be-

gyndte i 1861! I maj 2014 blev der lukket for alle postforretninger på nær køb af frimærker.¹²

I lokalarkivet findes billeder og navne af de første postkørere på diligenceruten fra Holbæk via Ugerløse og St. Merløse til Ringsted. Jens Kristian Larsen, som senere blev portør i St. Merløse, Jens Jensen, Peter Jensen (far til landpost Frits 'Post' Jensen), og senere Anders Gabriel Larsen, som kørte postruten Tølløse – Ugerløse - Undløse som kontrahent. Under krigen var det Alstrup, der kørte ruten, men hver anden dag på cykel med påhængsvogn på grund af rationeringen! Så sent som i 1960'erne blev denne rute kontraktmæssigt kørt af Sigvalds Busser.

¹¹Revet ned i 1986.

¹²Flemming Nielsen: *Posten i Ugerløse*, 2015.

Merløse Kro, Bygaden 1, hvor diligencen havde holdeplads. Datering: 1909.

I *Meerløse*¹³ holdt diligencen ved rejseladen bag Merløse kro (Bygaden/Holbækvej, nu elektriker). Kromanden har sandsynligvis fungeret som postekspeditor. I 1902 blev postekspeditionen flyttet til stationen, da HTJ indgik aftale med postvæsenet.

Fra 1907 udførte Høng-Tølløse Jernbanen postforretninger for postvæsenet i entreprise. Stationsmesteren havde ansvaret, og desuden var der en pakkemester, portør og landpostbudene. Udover sin gage som stationsmester fik han et vederlag for at føre postregnskabet. I 1989 ophørte postbefordringen med tog i HTJ's område. Fra 1992 og frem til 2000 var der en postbutik på stationen med hvad man kaldte 'udvidede ydelser'. Da stationen lukkede i 2000, blev postbutikken flyttet til Dagli'Brugsen, Ørnevej 3.

Også fra Merløse findes der en række fotografier af landpostbudene – dog ikke alle navngivne.

Kr. Eskildstrup. Indtil Høng-Tølløse Jernbanen indgik kontrakten med postvæsenet, har brevsamlingsstedet og udvekslingsstedet holdt til hos kromanden. Fhv. Stationsmester Jens Aage Møller Christensen oplyser i sine erindringer, at han i 1939 fik 50 kr. om måneden for at udføre postregnskabet. Der var på det tidspunkt to landpostbude tilknyttet Kr. Eskildstrup: Lars Nilen og Christian ???.

Efterskrift

De to artikler om vores postvæsen indeholder et par spørgsmålstegn, og der er sikkert læsere, som vil kunne supplere med billeder, navne, årstal og oplysninger. De vil være yderst værdifulde, så vi kan få et så fuldstændigt billede som muligt af vores postdistrikt og dets historie. Henvendelse gerne til Arkivet.

---

¹³Ændret til St. Merløse i 1934 for at undgå postal sammenblanding med (Tveje) Merløse.

St. Merløse Station og Postekspedition. Datering: 1999.

St. Merløse de sidste 70 år

Bygaden i St. Merløse set mod øst med kro, andelsmejeri og masser af forretninger. Postkort, udateret.

Ingrid Clemensen er født og opvokset i Ordrup lidt uden for St. Merløse, hvor hun også har boet hele sit voksenliv. I mange år var hun lokal skribent for Dagbladet – et job hun bestred indtil for få år siden. Neden for giver Ingrid Clemensen en beskrivelse af udviklingen i stationsbyen Merløse.

Efter 2. verdenskrig er der sket rigtig meget i St. Merløse. Sidst i 1940'erne blev Ringsted-Holbækvejen lagt uden om byen og kom til at hedde Bonderupvej. Før den tid gik vejen ind gennem St. Merløse, over banen¹⁴ og videre ud gennem St. Tå-

strup ad Bonderup Allé og tilsluttede sig derfra vejen over Ugerløse til Holbæk. Også Hvalsøvejen blev etableret og taget i brug de første år i 1950'erne. I 1949 blev gadebelysningen ved sognerådets hjælp udvidet til 10 lampesteder og i 1961 med endnu flere, så der herefter var 28 lysrør i byen.

St. Merløse var dengang en drifrig by med masser af butikker. Omkring 30 – store som små – lå side om side i byen, og de levede alle godt. Dengang var der ingen supermarkeder, og den lokale befolkning (også fra landområdet) lagde al deres handel i byen.

Der var et rigt foreningsliv, som dog blev reduceret, da kroen lukkede i 1970, hvor den blev overtaget af Eskesen til industri. I dag er der installatørforretning i den gamle bygning, som faktisk næsten ser ud som dengang – i hvert fald udadtil. På Holbækvej 16 lå Teknisk Skole. Den lukkede og blev i 1970 købt af syv borgere i St. Merløse, der indrettede restaurant og krostue, da den gamle kro på Bygaden lukkede. I dag er der ejerlejligheder i bygningen.

I 1960'erne begyndte byggeriet at tage fart. Der blev bygget huse på Bakken, og omkring 1965 blev der bygget almene boliger i bymidten. I samme periode opførtes den første kommunale børnehave, og i 1956 var St. Merløse Centralskole blevet

bygget og taget i brug. De gamle landsbyskoler i Ordrup, St. Tåstrup og Have Borup blev til dels lukket. Der var dog forskole i Have Borup endnu nogle år, inden også de yngste skolebørn blev flyttet til den nye skole. I 1975 blev skolen udbygget med 1000 kvadratmeter - der gik omkring 500 børn på skolen, som havde mellem 30 og 40 lærere ansat.

I starten af 1970'erne begyndte man at bygge i Pip-kvarteret, og Bakken blev i samme periode udbygget. Senere kom der mere byggeri til i Pip-kvarteret, og der opstod en hel ny bydel i Åparken med omkring 50 huse. Det sidste større byggeri er sket på Bybjerggårdens jorder, hvor der er bygget almene boliger.

Der bygges på Bakken i St. Merløse.

Der lå i gamle dage tre gårde i selve byen, som nu alle er revet ned. Et stuehus står dog stadig på Banevej, hvor der er lægebolig. Den sidste af de tre gårde, der forsvandt, var "Niels Jørgens Gård" i bymidten, som Tølløse Kommune ejede, og som de valgte at fjerne i juni 1996.

Mejeriet blev lukket i 1965 og revet ned i 1991. I 1970 blev den gamle brugs overført stationen lukket og købt af Eskesen A/S til industri. Der blev bygget en ny forretning på Ørnevej, og i dag er det den eneste dagligvareforretning i byen.

Omkring år 1900 var Merløse ikke mere end én gade samt nogle sidegader, og først efter 1950 begyndte byen at vokse. Forretninger var der dog mange af i forhold til i dag, men sådan er udviklingen alle vegne – desværre!

Gennem de sidste 50-60 år er næsten alle de mindre industrier forsvundet fra byen sammen med forretningerne. Efter 100 år med station og posthus lukkede også denne i 2000. Det samme skete for banken, så der ikke længere er mulighed for den slags service til byens borgere.

I omkring 100 år var der læge i St. Merløse i det store grå hus på Bygaden 50 – det var i gamle dage det sidste hus på hovedgaden. Først i 1970'erne blev praksissen solgt, og der blev lægehus i Søtofte, hvilket ikke var så heldigt, da det lå langt uden for byen. Senere flyttede læ-

gepraksissen dog igen til St. Merløse på Banevej.

I 1965 kom fjernvarmen til byen, og i 1979 blev St. Merløse Fritidscenter en realitet til stor glæde for mange. 1979 var også året for indvielsen af det nye plejehjem Møllevang, som EGV ejede de første mange år. I 2017 er det desværre blevet lukket, og beboerne overflyttet til det nye Tysingehave Pleje- og Dagcenter i Tølløse.

Der er dog også kommet nyt til byen: en tandlægeklinik, en dyrlægeklinik og en fysioterapiklinik, og i 2003 blev der bygget en ny børnehave. Derimod er der snart ikke flere forretninger tilbage - der er nu kun tre, og der er mange tomme og faldefærdige huse rundt omkring i byen.

Merløse ligger stadig smukt lige midt på Sjælland – lunt mellem to skove og med et bakket terræn. Ifølge et gammelt sagn angiver en sten på en mark nordøst for byen nøjagtig midten af Sjælland. Sætter man en passer på landkortet, kan man se, at der er nøjagtig lige langt til alle sider.

Jeg har boet her hele mit liv og har fulgt udviklingen gennem de mange år. Det er ikke rart at se, hvordan det er gået. Fra at være et blomstrende og aktivt område, er det nu nærmest en død by, hvor folk ikke kender hinanden, og ikke tager del i, hvad der sker omkring dem.

---

¹⁴Høng-Tølløse Jernbane 1901-2001, s. 183.

Landhusmor i Skov Vallenderød

I 1947 blev Inga, der stammer fra Høje Tåstrup, gift med Ejlf Sørensen, Bobjerggård i Skov Vallenderød. Fra 1950-1996 drev de gården, hvor også deres 3 døtre voksede op. I løbet af alle disse år skete der meget i landbosamfundet, hvor husmoren gik fra udelukkende at passe hjemmet til også at være medhjælpende hustru i landbruget. Men hvordan var det at være landhusmor i Skov Vallenderød de første årtier? Nedenstående er uddrag af Inga Sørensens erindringer, som hun skrev til børn, børnebørn og oldebørn i 2002. Inga Sørensen er i dag 91 år gammel og bor i Tølløse.

Som landhusmor havde man jo mange forskellige arbejdsopgaver, bl.a. fyldte rengøring meget i dagligdagen. De første 17 år på gården havde vi kakkellovnsvarme. Der var meget arbejde med at sørgе for brændsel til den og til komfuret, og der blev også mere beskidt. Der var ingen tæpper på gulvene de første år, så det var fejning og gulvvask, der skulle til.

Om foråret skulle huset have den helt store omgang. Hovedrengøring havde jeg lært i mine pladser, så jeg vidste, hvordan det skulle gøres. Alt sengetøj og alle møbler blev slæbt udenfor, børstet og banket. Døre, vinduer og træmøbler blev vasket af, sølvtøj pudset

Bobjerggård, Nederskovvej 127, Skov Vallenderød. Datering: 1970.

og nipsting vasket af. Jo, det var en større omgang, men friskt blev det hele. Nu til dags kræves der ikke hovedrengøring på samme måde. Med lidt ekstra rengøring engang imellem kan familien være deres hus bekendt, og det er udmærket.

Der gik også nogen tid med den daglige madlavning. Der var to retter mad på bordet hver dag, hvilket jeg stadig holder ved, trods min høje alder. Dengang var forretten gerne en eller anden form for mælkeret eller frugtsuppe, hvor jeg i dag spiser frugtgrød til efterret.

Middagen blev serveret kl. 12 bortset fra de år, hvor pigerne gik i skole – de skulle ikke have ”varmemad”. Det fik så til gengæld vi to gamle, da vi blev alene om arbejdet. Pigerne skulle have den varme mad, før de på deres cykler spurtede til gymnastik, håndbold eller andet. På det tidspunkt, hvor de skulle af sted, var vi ikke færdige med arbejdet uden for.

Det var for det meste egne produkter, som måltiderne bestod af. Bagning tog også noget af ”køkkentiden”. Det var ikke daglig, der blev bagt, men intet bagværk blev købt, kun brød – det bagte jeg ikke selv.

I sommerhalvåret var der også den store have at passe. Den blev sidst i 1950’erne formindsket med 10 meter i både længde og bredde. Nogle frugttræer blev ryddet og jorden i stedet anvendt til urte-

have. Så der var stadig god plads til at dyrke diverse grøntsager, og dejligt var det at kunne hente disse, når der var brug for det.

Bærfrugten var også et vældigt aktiv. Selv om det tog megen tid at plukke bærrerne og forarbejde dem, var det skønt at kunne bruge de færdige produkter resten af året.

I blomsterhaven havde jeg to staudede og en rabat med roser foran stuehuset. Jeg tror, det er en glæde for de fleste kvinder at pusle med blomster – således var det også for mig.

Hjemmeslagtning på Bobjerggård

Ligesom i mit barndomshjem blev der også slagtet gris hos os. Men mens det kun foregik én gang om året hos mine forældre, så skete det to gange årligt, at hjemmeslagteren kom på besøg på Bobjerggård.

Grisen blev skrigende ført ud i ladden, hvor den bagbundet blev lagt op på et omvendt slagtekar og stukket ihjel, så blodet kunne løbe fra og ned i en spand, som jeg stod med. Derefter ilede to mand ind til vaskehuset, hvor junger skulle fyldes med kogende vand fra gruekedlen. Grisen blev så skoldet og efterfølgende skrabet, så alle svinebørster forsvandt. Og ve den, der ikke havde vandet spillkogende, for slagteren havde travlt! Alle landbofamilier brug-

Hjemmeslagteren på besøg – dog ikke på Bobjerggård, men på Grønholmvej 32, Tølløse Mark. Datering: 1944.

te hjemmeslagteren. Hos os som i de fleste andre husstande foregik slagtingerne forår og efterår, når det ikke var så varmt – det var jo før fryseboksens tid!

Efter at være blevet skrabet, blev grisen hængt op på en stige. Hele bugen blev skåret op, og ud væltede alle indvoldene. Vi kvindfolk fik det hele ind i en balje og kunne så begynde at skille det ad: hoved, hjerte, lunger, lever og nyrer skulle udvandes, før det blev kogt. Tarmene, som der var flere meter af, blev rensat – vendt – rensat og slået med salt, så det slimede forsvandt. De tykke tarme skulle bruges til blodpølse, de tynde til medisterpølse. Til aften, når gri-

sen var blevet kold, kom den ind på køkkenbordet og blev parteret. Indtil fryseboksen kom, skulle en del af kødet (flæsk, ryg og skanke) saltes i det store saltkar i kælderen. Der var gerne beregnet gæstebud omkring den tid, hvor grisen blev slagtet, så stegene kunne blive anvendt med det samme. Arbejdet med kødet foregik stort set, som det gjorde år tilbage i mit barndomshjem. Meget kød blev hakket, frikadeller stegt og medisterpølse kogt, før det kom på glas og blev ”henkogt”, ligesom filetstykker og ribben blev det. Der blev også lavet spegepølser. Der skulle ganske vist lige så meget hakket oksekød i, som der var flæ-

skekød, samt spæk skivet i tern. Og oksekødet måtte vi købe. Det hele blev æltet (længe) med krydderier samt mælk eller øl, før det blev fyldt i oksetarme og sendt til røgmand. Det var et stort arbejde at lave spegepølser. Derfor var det også det første, som vi holdt op med at lave i forbindelse med hjemmeslagtningen.

Efter Master-Mixeren kom ind i huset i 1953, var det en stor lettelse at hakke kødet på elhakkeren. Jeg tænker i dag på alt det arbejde, som den har gjort gennem de mange år i forbindelse med slagting og bagning. I dag er den stadig intakt - den står godt nok i mit køkkenskab, men bliver stadig brugt et par gange om året.

Tilberedningen af de forskellige sager blev gjort den næste dag. Grisehovedet blev kogt til sylte, leveren blev lavet til leverpostej, den øvrige indmad blev kogt til finker, og rullepølser skulle syes. Blodpølsen var vel slagtingens "clou", men også den tog lang tid at tilberede. Blodmassen, der var tilsat byggryn, mens den var varm, blev på 2. dagen rørt godt med forskellige krydderier, rosiner og fedtterninger. Herefter skulle den fyldes i de rengjorte tarme, for derefter at koge i gruekedlen en times tid. Men så var det også en delikatesse, som alle familiemedlemmer kunne lide.

De første år kunne min svigermor, Jensine, hjælpe til ved slagtnin-

gen. Senere kom min mor på besøg og hjalp til, og efter hende var det vores store piger, der assisterede.

Det blev noget nemmere at håndtere en slagting, efter at fryseboksen kom til. I 1959 fik vi selv en frostboks, efter at vi de foregående tre-fire år havde lejet en mindre én på Fristrup Brødfabrik. Derfra kunne vi bestille kød, som blev leveret, når brødkusken alligevel kom til os. Tingene blev dog udnyttet bedre, da vi fik fryseboksen hjemme - her kunne hele grisen jo være.

Også slagting af ænder var lidt af en begivenhed i nogle år, hvor vi fedede 25-30 stykker op, som blev slagtet i november måned. I den forbindelse var det godt at have nogle medhjælpere. Min mor kom og var med, og nabokonen hjalp også til. En af vores gode venner fra Marup var også med et par gange, hvor jeg så til gengæld var med til at slagte gæs nede hos dem.

Dette "slagteri" stod på i nogle år, så var vi trætte af det. Mens vi slagtede hjemme, havde Slagter Larsen i Tølløse fået ænderne ud og solgt i sin forretning. At slagte hjemme og sælge i en forretning er muligvis blevet forbudt, da Sundhedskontrollen opstod. Derefter slagtede vi kun ænder til eget brug. Slagting af hanekyllinger, som vi også fedede op, foregik i mange år.

Som det fremgår af ovenstående

Der slagtes ænder på Bobjerggård – både børn og voksne er beskæftiget. Datering: ca. 1966.

de var vi til dels selvforsynende – de forskellige ting rakte i hvert fald langt. Dertil blev fryseboksen en uvurderlig hjælp til opbevaring af fødevarer. Inden længe lærte man også at kunne fryse frugt, grøntsager og bagværk. Men hvad angår

opfedning af de forskellige dyr til slagtning, kostede det både arbejde og foder. Selv om det var eget korn, der blev brugt, havde det sin værdi.

Kontingent

Ægtepar: 250 kr. Enlige: 150 kr.

Kontingentet er for et helt år og kan betales ved mødeaftenerne i januar og februar. Ved kontantbetaling medbringes den tilsendte opkrævning. Der kan også indbetales på konto 4398 5397081 inden 1. marts. Er der medlemmer, der ønsker transport til møderne? Ring til et af bestyrelsesmedlemmerne, som vil hjælpe med samkørsel.

Medlemmer har gratis adgang til aftenarrangementerne.

Kaffe med brød: 30 kr. Gæstebillet: 20 kr.

Løssalgspris på ekstra numre af medlemsbladet: 30 kr.

Maglesø Traktørsted, en udlod i Byens Mark

Maglesøvej 6, matr. 11b Igelsø Græsmark, jordtilliggende: 18.000 m²

Adgang ned til søen er markeret på de ældste matrikelkort mellem matr. 11 og matr. 10. For en række år siden blev der etableret en sti, som nu fører hele vejen rundt om søen, og efter sådan en vandretur er det godt at kunne lægge til ved traktørstedet.

Nok ligger traktørstedet i Kvanløse sogn og derved udenfor foreningens virkeområde, men det har siden dets åbning spillet en rolle for beboerne på Tølløse egnen. Her tog man på søndagsudflugt eller holdt en familiefest. I mange år var det et godt sted, hvis man ville købe juletræ og samtidig have mulighed for at spise æbleskiver, drikke

gløgg og nyde udsigten over søen. Det føltes som om traktørstedet altid har været der. Det har været og er fælles kulturarv for hele egnen.

Tølløse Lokalarkiv ligger inde med et par billeder fra udflugter til Maglesø, men de øvrige billeder og oplysninger er hentet i arkivet i Jernløse og Holbæk Arkivet og fra bogen om Kvanløse Sogns Historie.¹⁵ Igelsø Græsmark var omfattet af hoveripligt til Tølløsegaard, der ejede Søgård Hovedgaard¹⁶ og Grøntved Overdrev. Blandt andet

---

¹⁵Ole P. Jensen: *Kvanløse sogns historie* (1958, 2. oplag 2004).

¹⁶Kancelliråd Johan Thomas de Neergård købte Søgård Hovedgård i 1775 og lagde den til Tølløsegaard.

Trouborghuset. Jernløse Lokalhistoriske Arkiv, udateret.

skulle der udføres græsslåning i Tysinge Enge. Matr. 11 beskrives i fæsteprotokollen som 'en udlod i Byens Mark' (nordøstlig i Byens Mark).

Der skrives om Maglesøvej 6:¹⁷ Trouborghuset (Trøjborghuset) - efter Trouborg bakke lidt nord for huset - blev bygget til de folk, der skulle føre tilsyn med kvæget på græsnings-arealerne. Navnet Trøjborg forekommer flere steder i landet som marknavn og bynavn og menes i dette tilfælde at hentyde til det labyrintagtige vildnis på Græsmarken. Skønt det ikke er medtaget på Adolph Bulls kort fra 1858, kan navnet godt være af ældre dato. På et billede fra 1900-1920 synes huset ikke af meget. Murene var hvidkalkede – formodentlig fattigt bindingsværk – delvis dækket med strå, hvilket har beskyttet de udsatte bygningsdele mod nedbrydning. Gavlen var tækket med brune spåner. Vinduer og døre var grønntmalede.

På et billede fra 1920-1930 kan man se, at det strådækkede bindingsværk er ved at blive skiftet ud med mursten. Foran huset står en yngre mand og en kvinde (hans kone?) med barnevogn.

Det lille hus er nævnt i godsets fæstebog i 1879, hvor det blev lejet ud til Jens Andersen og hans kone Karen Kristine Didrichsen. De havde boet i Soderup og derefter i Ugerløse. De flyttede til Igelsø i 1886, og samme år overtog Carl

Bindingsværk udskiftes med mursten. Jernløse Lokalhistoriske Arkiv, datering: 1920-30.

Frederik Pedersen lejemålet. Han kom fra Brorfelde. I 1921 fik Frederik Pedersen skøde på stedet i forbindelse med lensudskiftningen. Mon det er ham, der er den unge mand med murerskeem? I 1939 blev stedet tilskødet Jens Hansen oprindeligt fra Sofienholm. Han ejede i forvejen et husmandssted ved Maglesø (matr. 11a, 12b og c, 13b og c og 20c, nu Maglesøgaard). Jens H. Jensen var lidt af en politiker, men det lykkedes ham ikke at komme i Folketinget. Han forsøgte flere gange at stille op for de Radikale i Ruds Vedby Kredsen, men kunne ifølge Kvanløses gamle historiker 'ikke bestå spiritusprøven, (og) måtte nøjes med de laurbær han allerede havde fået'.¹⁸

I 1939 gav Kvanløse Sogneråd ham tilladelse til at drive restaurations, dog uden udskænkning af stærke drikke! Efter hans død fik

Gæster på traktørstedet. Jernløse Lokalhistoriske Arkiv, udateret.

hans enke, Marie Jensen, tilladelse til at føre restaurationen videre – fortsat som afholdsrestauration.

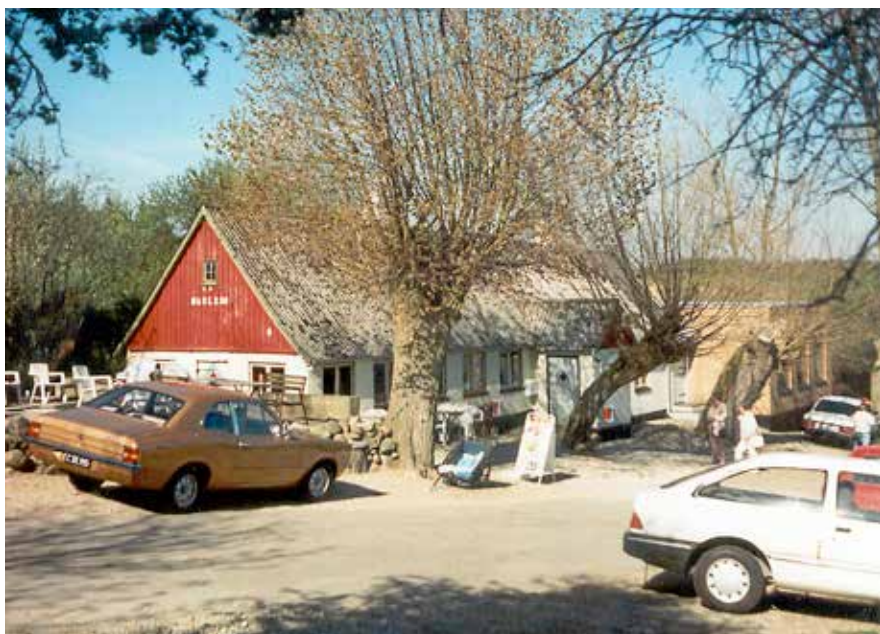
Marie var datter af fisker Nielsen i Grøntved Skov. Villy Jensen, Jens' og Maries søn, drev derefter traktørstedet i 43 år sammen med sin kone Ebba. I 1994 blev stedet udvidet med en tværlænge med en ny spisesal og med moderne toiletfaciliteter.

De næste ejere var Anni og Kaj Rasmussen. Deres søn, Ole Toft-høj Rasmussen byggede den nye overetage og boede på stedet i nogle år, indtil det for et år siden

---

¹⁷Kvanløse sogns historie, s. 53.

¹⁸Kvanløse sogns historie s. 53.

Maglesø Traktørsted med den nye tilbygning. Datering: efter 1994.

(2016) blev solgt for 3 mio. kr. til de nuværende ejere. Restauranten blev på det tidspunkt med succes drevet af Erna Sindlys, som havde forkøbsretten. Hun kunne ikke skaffe de 3 mio. kr. Desværre kunne de nye ejere og forpagteren ikke enes om stedets drift og navnlig adgangsforholdene til stien. De nye ejere ønskede at være om deres privatliv. Der blev ind-

gået et forlig, som desværre betyder, at traktørstedet lukkes i oktober 2017, og derved er det slut med offentlighedens adgang til den pragtfulde udsigt over Maglesø. I henhold til forliget må der ikke drives traktørsted i 2 år fra oktober 2017.¹⁹

---

¹⁹Oplysning fra Erna Sindlys.

Arkivernes Dag i Tølløse Lokalarkiv

Lørdag d. 11. november 2017 holdes Arkivernes Dag over hele landet, og som vanligt markeres denne også i Tølløse Lokalarkiv.

Der vil være Åbent Hus mellem kl. 10 og 15, hvor man kan se en udstilling over temaet "Arbejde & Fritid i den gamle Tølløse Kommune". Man vil kunne aflevere billeder / arkivalier til Arkivet samt få en snak om, hvad et lokalarkiv kan bruges til. Der vil også være mulighed for at deltage i en konkurrence, og sædvanen tro vil Arkivet byde på kaffe og kage.

Som nævnt andetsteds vil Lokalhistorisk Forening for Tølløse Egnens nyeste publikation også blive præsenteret – og vil kunne købes - på arkivdagen.

Gå ikke glip af en hyggelig dag med masser af lokalhistorie, og sæt derfor allerede nu kryds i kalenderen!

Gæster på Arkivernes Dag 2015.

Miniudflugt til Kongsgaarden

Lørdag d. 12. maj 2018 går den årlige miniudflugt til Kongsgaarden, Strandvejen 11, Vester Broby, 4180 Sorø. Kongsgården i Broby har fra gammel tid været den største gård i byen, og gårdens beliggenhed kan føres tilbage til hvideslægtens tid og Peder Sunesen, der i 1214 ejede en stor gård i Vester

Broby. Man mener, at den nuværende Kongsgaard er beliggende samme sted, da der er fundet munkestenen på ejendommen. De nuværende 4 længer omkring gårdspladsen er opført mellem 1818 og 1868 og udgør en sjælden helstøbt helhed med den store brobelagte gårdsplads på 800 m². Bygningerne er usædvanlig store for en bondegård. Længer med stalde og andet inventar står nu tilbage, velbevarede og næsten urørte. Gården udgør derfor en enestående "tidslomme", hvor mange gæster oplever en stemning som på deres bedsteforældres tid.

Kongsgaarden ligger i omgivelser grænsende til Susåen på et sted, der er noget af det smukkeste i Danmark.

Der har været en vandmølle, og under 2' verdenskrig opdrættede man sumpbævere i bækken ved Møllesøen. I vinteren 1941/42 var det så koldt, at bævernes haler frøs fast i isen, og man måtte indfange dem, sætte dem i rør og hugge halerne af - ellers ville de være døde af koldbrand.

Når man pelsede bævere, spiste man kødet - det smagte godt, og folk spiste det med stor appetit. Men når de fik at vide, hvad det var, de havde spist, kastede mange det hele op igen. Sumpbævere ligner jo til forveksling rotter!

Kongsgaarden drives af en fond opkaldt efter stedets sidste ejere Lone og Ejler Kjær Larsen.

Mødetid og -sted: kl. 11.00 på Kongsgaardens P- plads, Strandvejen 11, Vester Broby, 4180 Sorø. Pris inkl. frokost, kaffe, kage: 150 kr./prs.

Max. 40 deltagere. Tilmelding senest den 5. maj 2018 på tlf. eller mail til Carsten Kristoffersen (tlf. 31 42 48 84) eller Vivian Pihl (tlf. 60 62 71 74). Af-tal evt. samkørsel!

NB! Efter frokost er der mulighed for at vandre på gårdens jorder langs Susåen (gul rute 1,3 km, blå rute 2,3 km).

Byvandring i St. Merløse

Torsdag den 14. juni 2018 kl. 18.00 mødes vi på Møllevang, Ørnevej 50, St. Merløse, og tager på byvandring. Guide på turen er Morten Anderson, kasserer i bylauget.

I St. Merløse var der i 1682 8 gårde, 7 huse med jord og 7 huse uden i landsbyen, som hørte til St. Tåstrup sogn. Diligencen havde stop ved krogen på sin postrute mellem Holbæk og Ringsted i mange år. I 1887 blev andelsmejeriet opført samtidig med, at en købmandsgård kom til. I 1901 blev banen anlagt og en stationsbygning med postfunktion samt et pakhus opført. Handel og håndværk voksede samtidig med at indbyggertallet steg. I 1932 blev der bygget en teknisk- / handelsskole som tiden krævede. Senere, hvor den nye centralskole blev bygget, havde byen 2 autoforhandlere, fjerkræslagteri, flere vognmænd og smed med maskinhandel. Nye boligområder skød op, og et fjernvarmewærk blev bygget. Antallet af forretninger steg, og byens fodboldhold spillede en tid i Sjællandserien.

I dag er mange af forretningerne lukket, men byen er stadig aktiv. Således er der en bankforening, som hver torsdag afholder spil i Hallen, og senest er der opsat en parkourbane for alle aldre ved idrætspladsen.

Efter byvandringen serveres et traktement på Møllevang. Pris inkl. traktement 100 kr./prs. Max. 40 deltagere. Tilmelding senest d. 07.06.2018 på tlf. til Carsten Kristoffersen (tlf. 31 42 48 84) eller Vivian Pihl (tlf. 60 62 71 74). Afslutning ca. kl. 21.15.

Et vue ud over St. Merløse. Foto: Mogens Stjernqvist, 1992.

Udflugt til Koldinghus

Lørdag den 8. sept. 2018 går foreningens årlige busudflugt til Koldinghus og Kongernes Jelling.

Koldinghus var i århundreder grænseborg mellem kongeriget Danmark og Slesvig. Vestfløjen og slottets nordlige del er opført af Christoffer af Bayern i 1447, og slottet har været flittigt brugt af danske konger.

Koldinghus blev kaserne for spanske hjælpetropper under Napoleonskrigene. Soldaternes indkvartering blev skæbnesvanger, for Koldinghus brændte ned i 1808. Slottet stod meget længe som ruine, men blev gradvist genopbygget fra slutningen af 1800-tallet og i 1931-35.

I begyndelsen af 1970'erne fremlagde arkitekterne Inger og Johannes Exner en radikal plan for restaurering af slottet. Efter nogle ændringer blev projektet gennemført 1972-92. Resultatet tager i enestående grad hensyn til de gamle mures fortællinger, og arkitekterne har ladet de skiftende tider stå i kontrast til hinanden. Restaureringen har vundet international anerkendelse.

Vores 2 guider viser os rundt på slottet, og vi får fortalt nogle af de mange spændende historier, der knytter sig til kongeslottet. Vi hører om kongen, der forelskede sig på Koldinghus og om kongen, der måtte flygte fra slottet. Om renæssancens prinseskole og om den franske marskal, der var sendt til Kolding af Napoleon. Og ikke mindst om mordet i slotsporten og den uheldige adelsfrøken, der kom grueligt af dage i Riddersalen. Efter rundvisningen spiser vi en god, solid dansk frokost i slottets kælder "Madkælderen". Efterfølgende kører vi til Kongernes Jelling, hvor der er et kaffe/kage stop undervejs. I Jelling bliver det til en time på egen hånd i de historiske omgivelser før turen hjem, som med et enkelt stop undervejs bliver med ankomst i Ugerløse ca. kl. 18.30 og lidt senere i Tølløse.

Bussen afgår fra Tølløse St. kl. 07.15 og Ugerløse Kirke kl. 07.30. Max. 50 deltagere og pris 600 kr./prs.

Tilmelding til turen kan først ske fra **den 9. nov. 2017** på tlf. til Erik Lausen (tlf. 61 66 59 22) eller Carsten Kristoffersen (tlf. 31 42 48 84)!

Betaling for turen skal finde sted i perioden 2. jan. - 31. maj 2018. NB! Ved evt. afbud får man t/m den 2. sept. 2018 det indbetalte beløb retur. Efter denne dato finder tilbagebetaling kun sted, hvis personer på venteliste kan overtage pladsen i bussen.

Ny bogudgivelse

”Før & Nu i den gamle Tølløse Kommune” er titlen på et hæfte, som Lokalhistorisk Forening for Tølløse Egnen udgiver til efteråret, og som arkivleder Inge-Lis Madsen er forfatter til.

I hæftet beskrives 48 steder som de var engang, og som de er i dag. Det er blevet til i forlængelse af sidste års udstilling på Arkivernes Dag, hvor der i tekst og billeder blev sat fokus på de ændringer, der gennem årene er sket i hele den gamle Tølløse Kommune.

Hæftet bliver præsenteret på Arkivernes Dag lørdag d. 11. nov. 2017 og sælges til en pris à 50 kr./ stk. Men allerede nu kan du blive skrevet op, hvis du interesserer dig for den lokale historie og gerne vil have et eksemplar, eller hvis du vil bruge hæftet som gave. Det kan ske ved henvendelse i Lokalarkivet eller ved foreningens møder.

Arrangementer 2017/2018

Alle møderne holdes i Aktivitetshuset Tølløse, Nytorv 14

Torsdag d. 12. oktober 2017 kl. 19.30

Sv. Aage Jørgensen: De nordatlantiske øers rolle under 2' verdenskrig, den kolde krig og indtil dato. Livet på en dansk flådebase i Grønland i midten af 1960'erne (righoldigt billedmateriale).

Torsdag d. 9. november 2017 kl. 19.30

Historiker Carsten Egø: 100 året for salget af De dansk Vestindiske Øer, øernes historie og den danske slavehandel.

Torsdag d. 14. december 2017 kl. 19.30

Farmaceut Erik Aksel Ejner Lindgren: Julen tilsat humor: ”lad ikke julen komme bag på dig – kom bag om julen”.

Torsdag d. 11. januar 2018 kl. 19.30

Foredragsholder, detektorfører og fritidsarkæolog Kenny Thygesen: Arkæologien set gennem min metaldetektor.

Torsdag d. 8. februar 2018 kl. 19.30

Eventyrer, forfatter, foredragsholder og guide Kim Greiner: Eventyr i Peru.

Torsdag d. 8. marts 2018 kl. 19.30

Ordinær generalforsamling efterfulgt af lokalhistorisk quiz ved arkivleder Inge-Lis Madsen.

Torsdag d. 12. april 2018 kl. 19.30

Kaptajn Finn Sylvest Jensen, Hillerød: Fra pilot til kaptajn på Frederiksborg Slots Sø.

Lørdag d. 12. maj 2018 kl. 11.00

Miniudflugt til Kongsgaarden, Strandvejen 11, Vester Broby, 4180 Sorø. Mødested Kongsgårdens P-plads. Aftal evt. samkørsel. Max. 40 deltagere.

Læs mere om udflugten inde i bladet!

Torsdag d. 14. juni 2018 kl. 18.00

Byvandring i St. Merløse: Guide Morten Anderson fra Bylauget. Mødested Møllevang, Ørnevej 50, St. Merløse. Aftal evt. samkørsel. Max. 40 prs.

Læs mere om byvandringen inde i bladet.

Lørdag d. 8. september 2018: busudflugt til Koldinghus / Kongernes Jelling.

Guidet rundvisning på Koldinghus efterfulgt af frokost i slottes kælder. Herefter kørsel til Kongernes Jelling med kaffe/kage stop undervejs. Max. 50 pers. Afgang Tølløse St. kl. 07.15, Ugerløse Kirke kl. 07.30.

Læs mere om turen inde i bladet!

Torsdag d. 11. oktober 2018 kl. 19.30

Foredragsholder Alf Tornberg, Lejre: Grønland set fra forskellige vinkler (mange fotos).

Torsdag d. 8. november 2018 kl. 19.30

Middelalderarkæolog Martin Pavon: Guld og grønne skove i Vestsjælland.

Torsdag d. 13. december 2018 kl. 19.30

Ole Bach Piekut, sognepræst Tølløse Kirke: Julemøde/foredrag

Lokalhistorisk Forening for Tølløse Egnen

Formand**Svend Aage K. Jørgensen**

Svalevej 1
4340 Tølløse
E-mail: svaakj@tollose.dk
Tlf. 59 16 10 19

Næstformand**Marina Wijngaard**

Østergade 20
4340 Tølløse
E-mail: eho@olsen.mail.dk
Tlf. 59 18 58 41

Kasserer**Erik Lausen**

Lindestien 5
4340 Tølløse
E-mail: erik@tollose.dk
Tlf. 61 66 59 22

Bestyrelsesmedlemmer**Ejgil Piil Petersen**

Fasanvej 7
4370 St. Merløse
E-mail: ejgil@tollose.dk
Tlf. 57 80 15 10

Grethe Preisler

Pilevej 90
4340 Tølløse
E-mail: grethe@tollose.dk
Tlf. 59 19 47 57

Kirsten Lousdal

Stærvej 14
4350 Ugerløse
E-mail: kirsten@tollose.dk
Tlf. 21 90 40 07

Carsten Kristoffersen

Bakkedraget 14
4340 Tølløse
E-mail: carsten@tollose.dk
Tlf. 31 42 48 84

Bestyrelsessuppleanter**Vivian Pihl**

Pilevej 60
4340 Tølløse
E-mail: vivian@tollose.dk
Tlf. 60 62 71 74

John Jeppesen

Jernbanevej 19
4340 Tølløse
E-mail: john@tollose.dk
Tlf. 60 84 09 07

Foreningens hjemmeside

www.tølløse.dk
webmaster: John Jeppesen

Holbæk Arkiverne / Tølløse Lokalarkiv

Hjortholmvej 9
4340 Tølløse
Tlf. 72 36 70 83 / 72 36 36 24
E-mail: tollose-arkiv@holb.dk

Arkivets åbningstider

Onsdag kl. 13.00 – 17.00

Arkivleder**Inge-Lis Madsen**

Nybyvej 62
4340 Tølløse
Tlf. 20 44 62 55
E-mail: ilm@holb.dk